

Datum
2021-05-05
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2021-46

Yttrande

Till
Finansdepartementet

Remiss från Finansdepartementet - Jämlikhetskommissionens betänkande En gemensam angelägenhet (SOU 2020:46) Fi2020/03418

Sammanfattning

Malmö stad ställer sig i huvudsak bakom betänkandet. Yttrandet avser främst kommuners ansvar och åtagande. I yttrandet finns även exempel på ett antal utredningar och promemorior med närliggande eller överlappande förslag, som behöver beaktas vid departementets beredning av föreliggande betänkande.

Yttrande

Generella synpunkter

Malmö stad anser att analyser av hur kommunerna påverkas av förslagen i betänkandet, både vad gäller ekonomi och det kommunala självstyret, är inte tillräckligt väl genomarbetade i alla delar. Fördjupade analyser av konsekvenser bör göras innan eventuella beslut fattas om att genomföra något av förslagen.

Att beakta vid fortsatt beredning av betänkandet

Under de snart tre år som gått sedan kommissionen tillsattes, har betänkanden, promemorior och propositioner som berör delvis samma områden som Jämlikhetskommissionens betänkande presenterats och kommittédirektiv har getts till nya utredningar. Även Januariavtalet som slöts mellan S, C och L berör frågor som ligger inom de områden som Jämlikhetskommissionens betänkande omfattar.

Exempel på betänkanden, promemorior och propositioner där ett eller flera av förslagen, helt eller delvis, berör samma frågor som presenteras av Jämlikhetskommissionen: En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning (SOU 2020:28), Ökad kvalitet i lärarutbildningen och fler lärare i skolan, Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska, SOU 2020:67, Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven – aktivt stöd- och elevhälsoarbete samt stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning (SOU 2021:11), Vissa insatser för ökad lärarkompetens prop. 2020/21:152, samt Ökat skydd och stärkt reglering på den omreglerade spelmarknaden, (SOU 2020:77). Det finns även pågående utredningar vars resultat bör beaktas, som Förutsättningar för ett statligt huvudmannaskap för skolan (kommittédirektiv 2020:140), En

socialt hållbar bostadsförsörjning (kommittédirektiv 2020:53) och Utredningen om stärkta skolbibliotek och läromedel (U 2019:04).

Malmö stad utgår från att utredningens bedömningar och rekommendationer remitteras på nytt som förslag, i den mån det finns avsikt att förverkliga dem. Detta antagande grundas på den terminologi som betänkandet använder. Bedömningar och rekommendationer kommenteras därför inte i yttrandet.

Skillnader mellan olika kommuner

I betänkandet framgår inte tydligt att det är stora skillnader mellan storstadskommuner, kommuner nära sådana och små kommuner på landsbygden. De frågor som föreslås ägas av Skolverket är omfattande, vilket sannolikt skulle generera en omfattande administration och samordning vilket kommer att kräva resurser. Vissa av förslagen kan troligen underlätta för mindre kommuner, som kan få stöd till exempel av en regional etablering av Skolverket. För större kommuner kan det istället betyda en parallellprocess där Skolverket ska få underlag från kommunerna, till exempel för att sedan placera elever. Kommunen ska sedan verkställa Skolverkets beslut, och ha verksamhetsansvaret, utan att ha möjlighet att vidta åtgärder vid snabbt ändrade förutsättningar och behov. Det är olyckligt om resurser förs till Skolverket från kommunerna, vilkas uppdrag troligen inte minskar i samma utsträckning som Skolverkets ökar.

Skillnad mellan förskolor och olika skolformer

Såväl förskolor, grundskolor, och andra skolformer finns i varierad utsträckning med i betänkandet. Kommissionen föreslår att förskolan ingår i den rekommenderade organiseringen, men förskolans särart eller förutsättningar lyfts inte i analysen. Så som utredningens betänkande är formulerat, finns en otydlighet i vilka förslag som gäller förskola och vilka som gäller övriga skolformer. Förskoleklass är till exempel en del av det obligatoriska skolväsendet och inte en del av förskolan. Många frågor som finns med i betänkandet är stora och komplexa, och behöver analyseras mer ingående även ur ett förskoleperspektiv.

Frågan har heller inte analyserats av staten i de tidigare utredningar som rekommendationen bygger vidare på, som *Skolkommisionen* samt *En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning* (SOU 2020:28). Dessa utredningar har inte inkluderat förskolan och därmed inte heller förskolans särart eller förutsättningar. Förskolan inkluderas inte heller i den pågående statliga utredningen ”*Förutsättningar för statligt huvudmannaskap för skolan*”.

Konsekvensbedömning

I kapitel 33 redovisas utredningens bedömning av konsekvenserna av några av förslagen i betänkandet. I något undantagsfall redovisas konsekvenser för kommuner, men i de flesta fall görs bedömningen att det inte blir några större konsekvenser för kommunerna. I det fall bedömningar, rekommendationer eller förslag kommer att läggas fram för beslut, bör dessa ha beretts på ett sätt så att effekterna på den kommunala självstyrelsen och även kommunens kostnader tydliggörs. Finansieringsprincipen bör tillämpas inför ett eventuellt beslutsfattande.

Ordförande

.....
 Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

.....
Anna-Lena Alnerud
.....

Moderaterna och Centerpartiet reserverade sig mot beslutet och avser lämna in en gemensam skriftlig reservation.

Sverigedemokraterna reserverade sig mot beslutet och avser lämna in en skriftlig reservation.

Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet och avser lämna in en skriftlig reservation.

Vänsterpartiet avser lämna in ett särskilt yttrande.